

Erasmus+

Projekt współfinansowany w
ramach programu Unii Europejskiej
Erasmus+

Podstawowe pojęcia ekonomiczne

Publikacja została zrealizowana przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za zamieszczoną w niej zawartość merytoryczną.

Rynek – co to?

□ Rynek w ujęciu ekonomicznym?

Rynek – co to?

Rynek transakcyjny

Rynek pracy

Rynek regulowany

Rynek konkurencyjny

Rynek konsumenta

Rynek odbiorcy

Rynek pieniężny

Rynek kapitałowy

Rynek wtórny

Rynek pierwotny

Rynek krajowy

Rynek lokalny

Rynek międzynarodowy

Czarny rynek

.....

Rynek – co to?

- **Rynek** w ujęciu ekonomicznym to zespół mechanizmów umożliwiający kontakt producentów z konsumentami.

Rynek – co to?

- Rynek to całość transakcji kupna i sprzedaży oraz warunków w jakich one przebiegają. Na rynku konkurencyjnym dokonuje się ustalenia ceny oraz ilości dóbr.
- To także określona zbiorowość podmiotów gospodarujących zainteresowanych dokonywaniem operacji kupna-sprzedaży określonych dóbr, wartości lub usług.

Rodzaje rynku - według rodzaju dóbr będących przedmiotem obrotu

- Rynek towarów
- Rynek dóbr konsumpcyjnych
- Rynek dóbr przemysłowych
- Rynek usług – obejmuje dobra które są konsumowane w trakcie ich produkcji, np.: usługi transportowe, usługi bankowe

Rodzaje rynku - według rodzaju dóbr będących przedmiotem obrotu

- Rynek finansowy – obejmuje rynek walutowy (obróć pieniądzem i środkami dewizowymi), rynek kapitałowy (obróć akcjami i obligacjami), rynek instrumentów pochodnych oraz obroć ubezpieczeniami.
- Rynek czynników produkcji (ziemi, pracy, kapitału).

Rynek pracy

- **Rynek pracy** to rynek podobny do rynku jabłek, rynku producentów samochodów, czy rynku bankowego.
- Specyficzny jest **towar na rynku pracy**, a ten towar to:

KOMPETENCJE

[wiedza, umiejętności, postawy, zainteresowania ...]

- Kompetencje są „sprzedawane” przez pracobiorców,
zaś „kupowane” przez pracodawców.
- Ceną zakupu jest wynagrodzenie za pracę.

Rynek – co to?

- A więc jeszcze raz...
- **Rynek** w ogólnym ujęciu ekonomicznym to ogół transakcji kupna–sprzedaży danego dobra lub czynnika produkcji, zawieranych na pewnym terytorium w określonym czasie.

Rynek – co to?

- Rynek jest „instytucją”, która umożliwia zawarcie transakcji między sprzedającym a kupującym.
- Każdy rynek ma określoną strukturę. Strukturę tę tworzą kupujący i sprzedający, którzy mogą być partnerami równorzędnymi lub też narzucać sobie nawzajem różne warunki, zależnie od “siły”, jaką dysponują.

Podaż i popyt – co to?

- Część zbiorowości funkcjonującej na rynku to sprzedający/oferenci – oni kształtują

PODAŻ,

- zaś druga część to nabywcy/ kupujący, którzy kształtują

POPYT.

Podaż i popyt – co to?

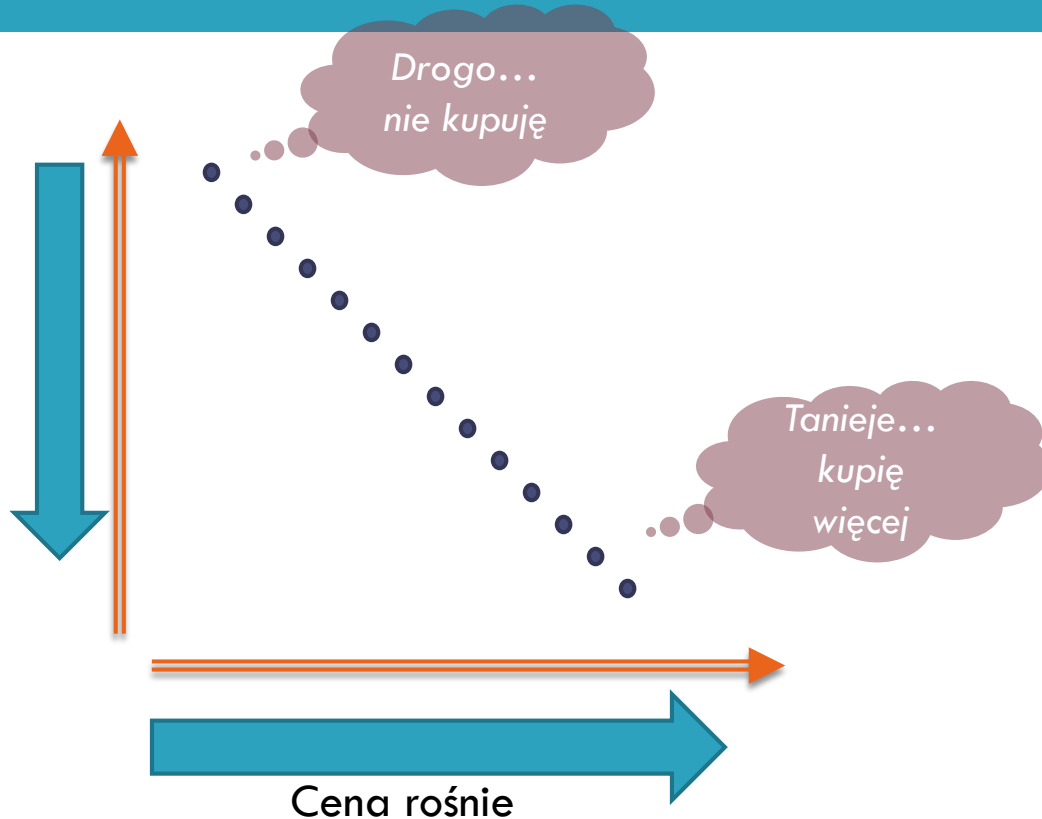
- *Jesteś kupującym [a więc kształtujesz popyt]:*
- *Postanawiasz kupić jakieś dobro powszechnego użytku, np. chleb...*
- *Czy wraz ze wzrostem ceny będziesz zainteresowany, aby kupować tego chleba mniej, czy więcej?*

Podaż i popyt – co to?

□ POPYT

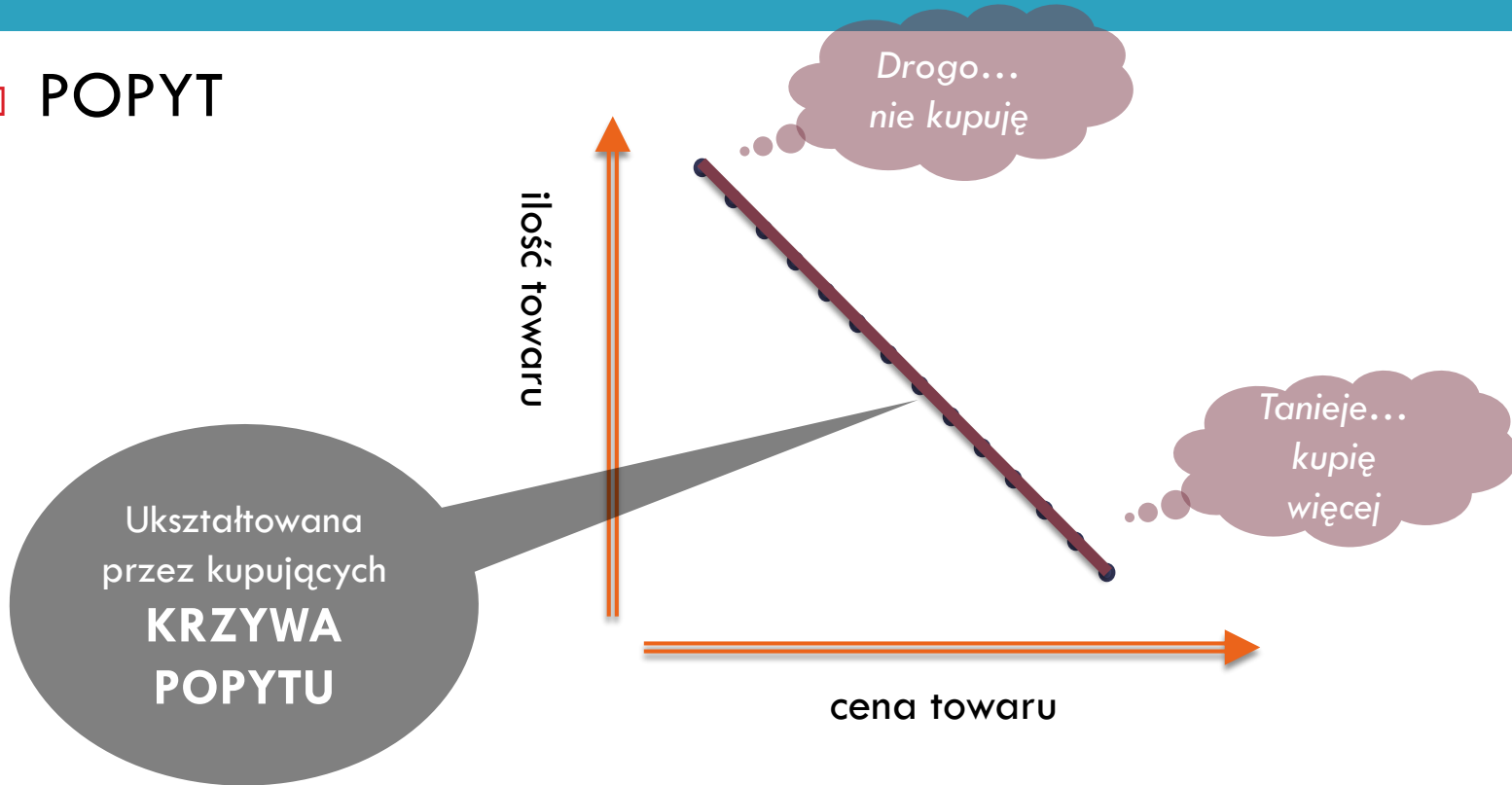
Zainteresowanie kupujących najczęściej wówczas spada, chcą kupić mniej dóbr

Podaż i popyt – co to?

□ POPYT

Podaż i popyt – co to?

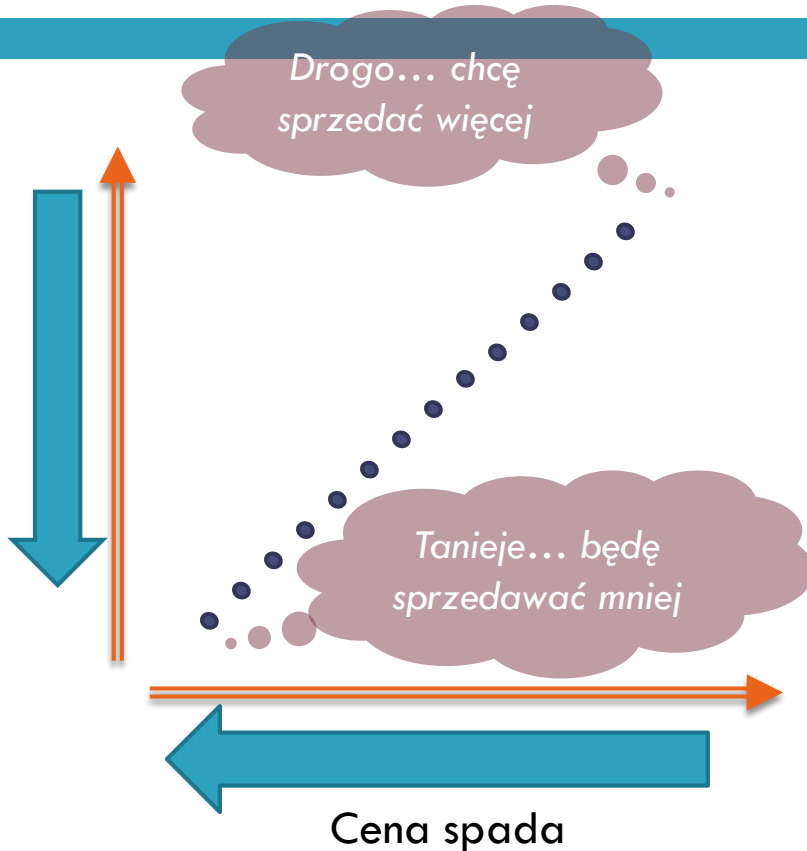
- *Jesteś sprzedawcą oferującym wyprodukowane przez siebie dobro [a więc kształtujesz podaż]:*
- *Sprzedajesz jakieś dobro powszechnego użytku, np. zabawkę...*
- *Jeżeli cena na tę zabawkę spadałaby, to czy zainteresowany byłbyś, by sprzedać mniej, czy więcej?*

Podaż i popyt – co to?

□ PODAŻ

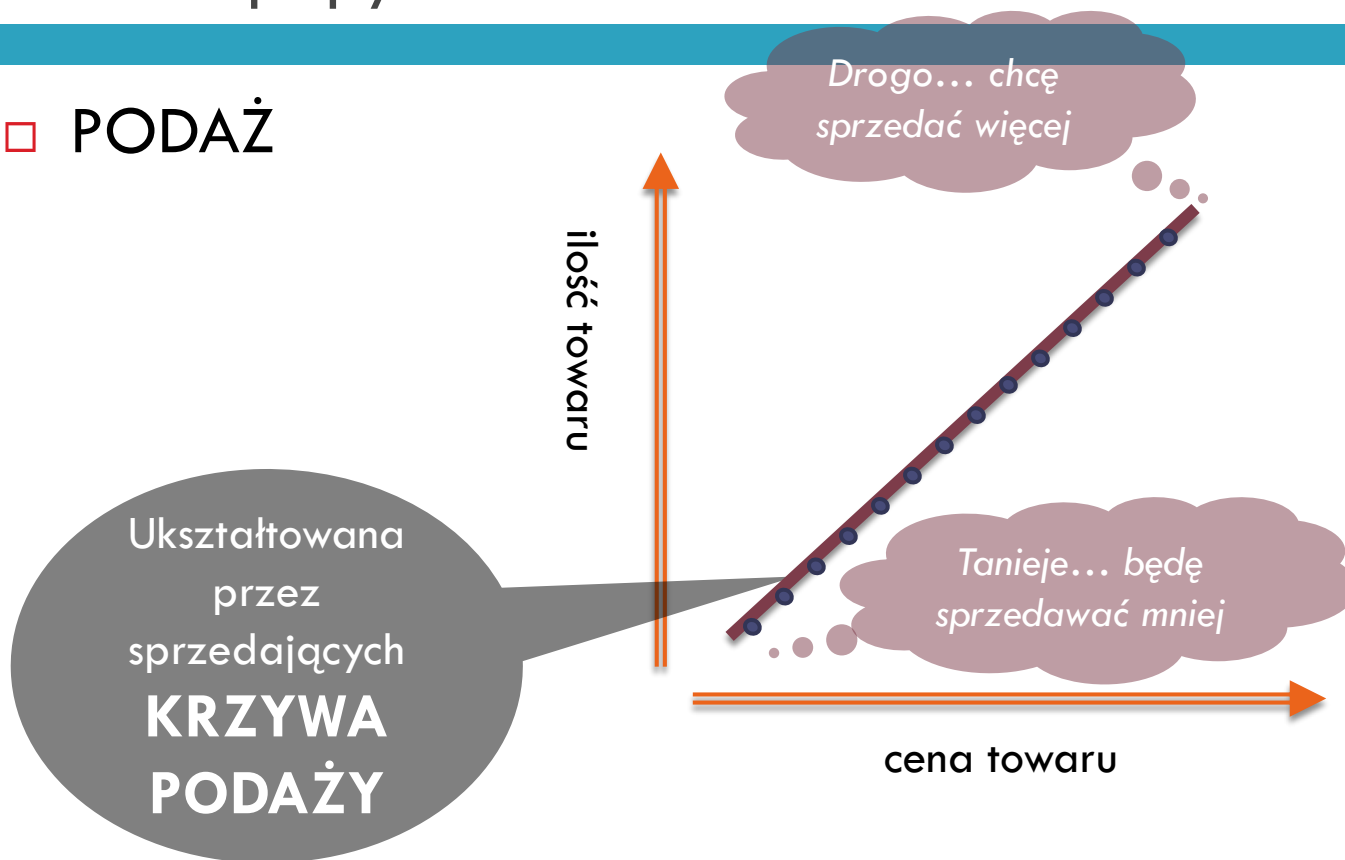
Zainteresowanie sprzedających najczęściej wówczas spada, chcą sprzedać mniej dóbr

Podaż i popyt – co to?

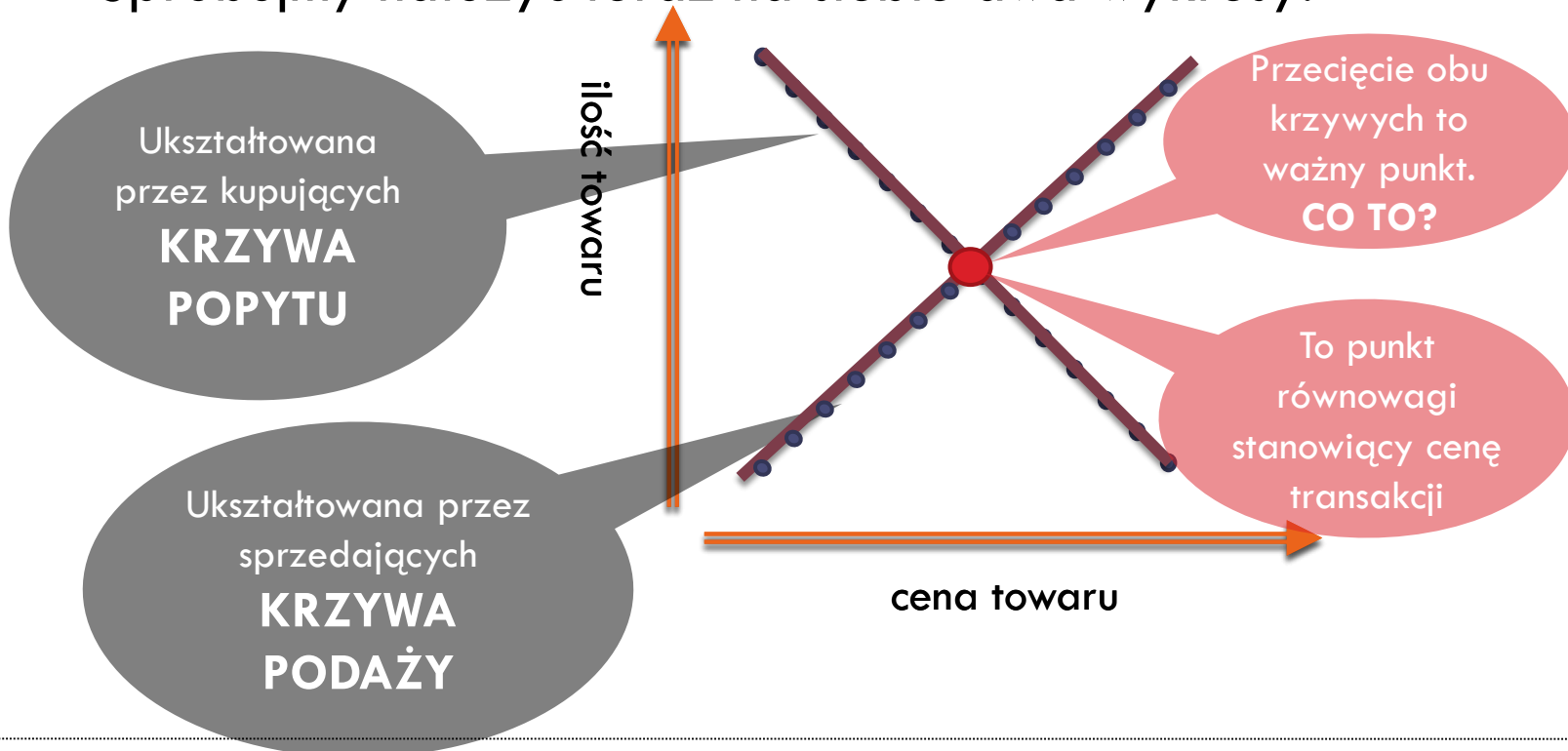
□ PODAŻ

Popyt i podaż – co to?

- Spróbujmy nałożyć teraz na siebie dwa wykresy:

Cena – co to?

- Przeważenie się popytu podaży w określonym miejscu oraz czasie prowadzi do ustalenia ceny wartości będącej przedmiotem obrotu – sprawia to, iż dochodzą do skutku transakcje kupna sprzedaży.
- **Cena** to ilość pewnego dobra (najczęściej pieniądza), za przyjęcie której sprzedający jest gotów zrzec się swoich praw do danego dobra lub też kupujący jest gotów ją kupić, aby do tego dobra nabyć prawa.

Cena – co to?

- Prawo podaży i popytu dotyczy większości dóbr, choć znaleźć można na rynku pewne odstępstwa,

np. bogacz kupi ekskluzywny jacht niezależnie od ceny, a być może chętniej kupi jacht drogi (droższy niż wcześniej), bo to w jego oczach będzie stanowić większy prestiż.

- Krzywa podaży i krzywa popytu wyglądać będzie wówczas inaczej.

Cena – co to?

- Prawo podaży i popytu działa z reguły w wolnej gospodarce kapitalistycznej, gdzie mamy do czynienia na rynku z

KONURENCJA

Konkurencja – co to?

- Konkurencja jest mechanizmem regulującym funkcjonowanie gospodarki kapitalistycznej.
- **Konkurencja** to mechanizm, za pomocą którego wszyscy uczestnicy procesu gospodarowania na poszczególnych rynkach dążą do osiągnięcia jak największych korzyści.

Konkurencja – co to?

Na przykład:

- producenci i sprzedawcy konkurują o ...
 - ▣ kupujących,
- konsumenci (kupujący) konkurują o ...
 - ▣ dobra, które chcą kupić,
- przedsiębiorcy konkurują o...
 - ▣ czynniki wytwórcze, dzięki którym produkują,
- pracownicy konkurują ...
 - ▣ o ciekawe miejsca pracy.

Zadania do wykonania przed następnymi zajęciami

1. W 3-5 osobowych grupach:
Budżet wspólnoty mieszkaniowej lub miejscowości, w której mieszkasz
2. Indywidualnie:
Budżet domowy: w ujęciu rocznym oraz wybranego miesiąca składniki i wartości wpływów oraz wydatków.
3. Obliczenie różnicy pomiędzy wpływami i wydatkami.